

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΣΠΑΝΟΥ*

Απούσα η Ελλάδα από τη Διεθνή Διάσκεψη του ΟΗΕ

Το μέλλον που θέλουμε είναι ο τίτλος του τελικού κειμένου που «κυφόρησε» επί τρεις ημέρες και έδωσε στη δημοσιότητα η πρόσφατη Διεθνής Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Αειφόρο Ανάπτυξη (Rio+20).

Είκοσι χρόνια μετά τη Διάσκεψη για τη Γη, το βλέμμα της παγκόσμιας κοινότητας εστίασε στη λεγόμενη «δεύτερη ευκαιρία», αλλά παρά τις μεγάλες προσδοκίες η συγκέντρωση των ηγετών δεν απέδωσε τα αναμενόμενα.

Ηκπρές απουσίες, αποτυχία συναίνεσης σε βασικά θέματα και έλλειψη τόλμης ήταν από τα πιο βασικά χαρακτηριστικά της διάσκεψης, με την έκδηλη προθυμία για λύσεις να εγκλωβίζεται σε ευκολόγια και θεωρητικά σχήματα για την αειφορία, δίνοντας ωστόσο τροφή για σκέψη.

Οι δεσμεύσεις

Σε μία περίοδο που οι παγκόσμιες προκλήσεις πληθαίνουν, ο «αφρός» της ηγεσίας, εκπρόσωποι κρατών, διακρατικών οργανισμών, επιχειρήσεων και μη κυβερνητικών οργανώσεων, συνήλθε στο Ρίο ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας επιβεβαιώνοντας τη δέσμευσή του στην αειφορία. Όσο για το αποτέλεσμα, διάχυτη είναι η

εντύπωση ότι παρά τις μακροσκελείς διαπραγματεύσεις, το αναθεωρημένο πολιτικό κείμενο στο οποίο κατέληξαν οι ηγέτες, στερείται δυναμικής και αποφασιστικότητας για ουσιαστική δέσμευση στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Μερικά από τα σημεία στα οποία συναίνεσαν οι ηγέτες, ήταν η προτεραιότητα στην πράσινη ανάπτυξη και στα αειφόρα μοντέλα παραγωγής μέσα από τη θέσπιση εθνικών πολιτικών, αν και στους δρόμους του Ρίο 100.000 διαδηλωτές ζήτησαν απόρριψη της «Πράσινης Οικονομίας». Ακόμα, διεμήνυσαν ότι προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή και η επισιτιστική ασφάλεια απαιτούν ολοκληρωμένες πολιτικές, με έμφαση στην καινοτομία και τις επενδύσεις, ενώ δεσμεύσεις διατυπώθηκαν και στο θέμα της ισότητας των φύλων και στην εκπαίδευση. Ωστόσο, λύση δεν βρέθηκε στο

επίμαχο ζήτημα της προστασίας των ωκεανών, ενώ σημαντικά θέματα όπως η πρόσβαση των λαών στο νερό δεν συζητήθηκαν.

Αν και αρκετοί ηγέτες κρατών έλαμψαν διά της απουσίας τους, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα του G20, δεν έγινε το ίδιο και με τους ηγέτες επιχειρήσεων οι οποίοι άδραξαν την ευκαιρία προκειμένου να εξαγγείλουν προγράμματα με δέσμευση στην αειφορία και την καινοτομία, ενισχύοντας το δίλημμα για το ποιος μπορεί πραγματικά να ηγηθεί της βιώσιμης ανάπτυξης, οι κυβερνήσεις ή οι επιχειρήσεις.

Αειφορία και εσωτερικές προκλήσεις

Η Ελλάδα, απύσχα από τις διαπραγματεύσεις στη Διεθνή Διάσκεψη (πλην ελαχίστων ατομικών συμμετοχών) λόγω του εσωτερικού πολιτικού αναβρασμού και του ηγετικού αποπροσανατολισμού, για άλλη μια φορά στάθηκε απλός παρατηρητής. Ωστόσο, δεν μπορεί να συνεχίσει να είναι απύσχα από τις διεθνείς εξελίξεις επί μακρόν.

Οι πολιτικές αναταραχές, η οικονομική ύφεση και οι περιβαλλοντικές καταστροφές αποδεικνύουν την έλλειψη βιώσιμου τρόπου σκέψης σε πολλούς τομείς. Η νέα πολιτική ηγεσία οφείλει να αντιμετωπίσει με αποφασιστικότητα τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις, εντάσσοντας στην ατζέντα της θέματα αειφορίας. Η ενεργειακή ασφάλεια, η κλιματική αλλαγή, η φτώχεια, η πρόσβαση σε καθαρό νερό και υγιεινή δεν είναι πλέον θεωρητικά σχήματα αλλά βρίσκονται στο κατώφλι της Ελλάδας. Η χώρα έχει ανάγκη από ένα νέο μοντέλο διαβίωσης και ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης, βασισμένο στο σεβασμό για το φυσικό περιβάλλον. Σήμερα, περισσότερο από

ποτέ, πρέπει όλοι να αναλογιστούμε το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει η ηγεσία του τόπου. Ήρθε η ώρα για ένα κράτος που θα δώσει ανάσα στην επιχειρηματικότητα, που θα ευνοήσει συμπράξεις με επίκεντρο τον άνθρωπο, που θα δώσει προοπτική στην αειφορία.

Την ώρα που προβλήματα όπως η φτώχεια, η ανυπαρξία της προνοιακής υποδομής, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής ταλανίζουν τη χώρα, η νέα κυβέρνηση θα πρέπει να επαναπροσδιορίσει το ρόλο της ενώπιον σοβαρών προκλήσεων. Η σύμπραξη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μέσω ολοκληρωμένων στρατηγικών προγραμμάτων εταιρικής υπευθυνότητας, αλλά και η ανάπτυξη της πράσινης οικονομίας είναι παράμετροι τις οποίες πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη η πολιτεία.

Η προσέλκυση των αειφόρων επενδύσεων πρέπει να γίνει προτεραιότητα για τη νέα κυβέρνηση, καθώς η ενθάρρυνση νέων μορφών ανάπτυξης θα λειτουργήσει απελευθερωτικά για το οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό αδιέξοδο. Τα ενεργειακά συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας είναι πολλά, όπως πολλά είναι και τα οφέλη που αυτά επιφυλάσσουν. Η δημοσιονομική ελάφρυνση των συνεπών οφειλετών, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά και η προστασία του περιβάλλοντος είναι μερικά από αυτά. Οι προτεραιότητες και οι στόχοι της Ελλάδας πρέπει να βρίσκονται σε αρμονία με τις παγκόσμιες επιταγές ευμερίας, ωστόσο για να γίνει αυτό, οφείλει πρώτα να κατανοήσει ότι πρέπει να είναι συνδιαμορφωτής των διεθνών εξελίξεων και όχι εξωτερικός παρατηρητής.

* Ο Μιχάλης Σπανός είναι διευθύνων εταίρος της EuroCharity

